

Aan de voorzitter en leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

Door tussenkomst van de griffier

Gespreksnotitie ten behoeve van het rondetafelgesprek, “Wet veiligheidsregio’s in de praktijk”.

Namens de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) zijn aanwezig:

De heer T. (Tijs) van Lieshout (Voorzitter RCDV, directeur Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland)

Mevrouw W. (Wilma) Mansveld (Voorzitter RCDV Taskforce Evaluatie Wvr, directeur veiligheidsregio Groningen)

Geachte Commissie,

Inleiding

De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) is een overleg dat bestaat uit de strategische vertegenwoordiging van veiligheidsregio’s (commandanten brandweer en directeuren veiligheidsregio). De RCDV heeft een adviserende rol naar het Veiligheidsberaad.

De RCDV dankt de commissie voor de gelegenheid te kunnen aanzitten bij het rondetafelgesprek en zou ten aanzien van de opvolging van de Wet veiligheidsregio’s graag onderstaande punten, gegroepeerd naar een viertal thema’s, onder de aandacht van de commissie willen brengen. Het betreft standpunten die verband houden met het rapport van de Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio’s en de Kabinetsreactie daarop.¹ Indien gewenst kunnen de RCDV-vertegenwoordigers de punten verduidelijken, waar nodig aan de hand van de ervaringen met de crisisaanpak van de Corona-pandemie en andere voorbeelden van crisisbeheersing.

Brandweezorg

Voor een goede uitvoering van de taken op het gebied van brandweezorg is een **duidelijk wettelijk kader** noodzakelijk. Waarin de brandweer niet alleen taken krijgt toebedeeld, maar ook bevoegdheden om die taken waar te kunnen maken. Voor risicobeheersing wordt de rol van de brandweer als **adviseur en deskundige** steeds belangrijker. **Dat (het advies van) de brandweer onderdeel is van het vergunningentraject vraagt wettelijke vastlegging.** De onafhankelijke positie ten opzichte van marktpartijen moet hierbij worden gewaarborgd. Voor het kunnen vervullen van deze rol is een stevige informatiepositie van belang. De conclusies over informatievoorziening gelden daarom ook voor risicobeheersing.

Bij het vaststellen en handhaven van normen en standaarden voor brandweezorg moet de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de algemeen besturen van de veiligheidsregio’s zodanig

¹ Kamerstukken 29 517, nr. 175 en 29 517, nr. 198.

worden ingevuld dat er altijd ruimte blijft voor regionaal maatwerk, wat aansluit bij het advies van de commissie om het systeem van verlengd lokaal bestuur in stand te laten.

Crisisbeheersing

Bij de aanpak van crises zijn er veel afhankelijkheden bij de samenwerking met ‘andersoortige’ partners, zoals private partijen. Dat vereist een goede verankering van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de publiek-private samenwerking. Duidelijk moet zijn dat de **veiligheidsregio's de regie op multi-crisisbeheersing** voeren, waarbij de coördinatie zich moet richten op zowel de voorbereiding op als de uitvoering van de crisisbeheersing. Richting crisispartners kan het helpen als in de wet - en zo nodig ook in andere wetgeving - duidelijk wordt opgenomen wat de kerntaken van veiligheidsregio's zijn en wat de regierol inhoudt.

In de praktijk blijkt de overgang tussen enerzijds openbare orde en veiligheid en anderzijds een crisis fluïde. Daarom moet ook de structuur waarin een incident wordt aangepakt, fluïde zijn. Als op regionaal niveau een crisis ontstaat kan dan makkelijker worden ‘omgeschakeld’ naar de situatie waarin de veiligheidsregio haar multi-rol (conform de wet) kan invullen. De huidige wet belemmert dat niet, maar **de nieuwe wet zou meer moeten stimuleren dat multidisciplinaire afstemming plaatsvindt en dat de veiligheidsregio daarin de regisseur is.**

De regie op bevolkingszorg hoort bij de taken van de veiligheidsregio. Crisiscommunicatie erkennen we als afzonderlijk proces, waarbij tijdens een bovenlokale, bovenregionale of landelijke crisis centrale regie en uniformiteit in communicatie richting de burgers noodzakelijk zijn. Dat is, net als bijvoorbeeld informatiemanagement, een kerntaak van de veiligheidsregio tijdens een crisis. Voor de regie op bevolkingszorg moet de wet of onderliggende regelgeving meer duidelijkheid bieden over taken, kwaliteiten en resultaten op hoofdlijnen.

Positie van de GHOR

Het **bevorderen van de consistentie en afstemming tussen de witte kolom en de algemene keten**, inclusief het samenbrengen van informatie daarover, **is integraal onderdeel van wat de veiligheidsregio in haar crisisorganisatie ondergebracht hoort te hebben**, net zoals dat geldt voor regie op en aansluiting met andere functionele kolommen.

Informatievoorziening

Veiligheidsregio's moeten deel gaan uitmaken van de **vitale digitale infrastructuur**. Daarmee wordt enerzijds de belangrijke positie van de veiligheidsregio's bij informatie-uitwisseling rondom risico's en crises onderkend. Anderzijds zorgt dat ervoor dat duidelijk is dat partijen binnen die infrastructuur verplicht zijn om elkaar de noodzakelijke informatie te verstrekken en erop mogen rekenen dat zij de noodzakelijke informatie ontvangen. Want alleen dan kunnen partijen gezamenlijk risico- en crisisbeheersing naar een hoger niveau tillen. Voor de dekking van de kosten die de aansluiting op de vitale digitale infrastructuur met zich meebrengen, is een **doelgerichte financiële bijdrage vanuit het Rijk** noodzakelijk.

Governance

In de nieuwe wet moeten **brandweezorg en crisisbeheersing** afzonderlijk te herkennen zijn maar wel in samenhang met elkaar, in één wet.

Wenselijk is dat in de wet of onderliggende regelgeving wordt vastgelegd over welke onderwerpen **collectieve afspraken** noodzakelijk zijn, dat aan de algemeen besturen van de veiligheidsregio's gezamenlijk wordt overgelaten om die afspraken te maken, en dat het vervolgens aan het bestuur van iedere veiligheidsregio afzonderlijk is om dat nader te concretiseren en er verder invulling aan te geven.

Bevoegdheden en mandaten moeten helder in de nieuwe wet worden geregeld. De **governance bij bovenregionale en landelijke samenwerking** moet beter dan in de huidige wet worden vormgegeven en moet het juist mogelijk maken dat de algemeen besturen van de veiligheidsregio's gezamenlijke verantwoordelijkheid (kunnen) nemen.

Waar de nieuwe wet extra taken en bevoegdheden bij veiligheidsregio's belegt, hoort daar ook een **vergoeding voor de extra kosten** bij. Voor het op orde brengen van de informatievoorziening van de veiligheidsregio's en de aansluiting van de veiligheidsregio's op de vitale digitale infrastructuur is een (geoordeelde) financiële bijdragen vanuit het Rijk noodzakelijk.

Ten slotte wijzen wij erop dat de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's vooral ook het kunnen presteren van de veiligheidsregio's en de brandweer zelf aangaat. Om als brandweer en veiligheidsregio's nog meer van maatschappelijke betekenis te kunnen zijn, is het van groot belang de organiserende en regisserende kracht van de veiligheidsregio's en de brandweer feitelijk en adequaat te verstevigen.

De veiligheidsregio, waar de brandweerorganisatie een zeer relevant onderdeel van uitmaakt, is het platform voor partijen die samenwerking zoeken, is het aansluitpunt tussen de centrale en decentrale overheid, is het verlengd lokaal bestuur en is een cruciale speler in het uitdragen van de één-overheid-gedachte; een manifestatie waarin, zoals bewezen, in tijden van crises grote behoefte is.

De brandweer, als professionele en vertrouwde overheidsorganisatie met sterke wortels in de samenleving, heeft behoefte aan de juiste wettelijke grondslagen om te kunnen adviseren en interveniëren met betrekking tot onveilige situaties en om onder alle omstandigheden hoogwaardig en slagvaardig te kunnen optreden wanneer de samenleving daarom vraagt.

Tegen die achtergrond, wetende dat de samenleving (frequenter) te maken zal krijgen met hybride verstoringen van continuïteit en orde, roepen wij op de verdere uitwerking van de adviezen van de Commissie evaluatie Wvr krachtig ter hand te nemen en daarbij **het risico te vermijden dat een piecemeal aanpak in de opvolging van die adviezen leidt tot halfslachtige stelsel- en wetsaanpassingen.**

w.g.

Tijs van Lieshout

Wilma Mansveld